

ποιος έχει δικαίωμα στη ζωή;

Αυτό το καλοκαίρι , ως προς το μεταναστευτικό, υπήρξε αποκαλυπτικό ακόμη και για όσους τόσο καιρό δεν ήθελαν να ασχοληθούν ή να καταλάβουν. Μάθαμε και τι δεν μάθαμε. Μάθαμε ότι «το ζήτημα είναι περίπλοκο» και οι «διαδικασίες της Ε.Ε. αργές». Μάθαμε για καλούς πρόσφυγες και κακούς μετανάστες. Μάθαμε ότι κακώς φεύγει κανείς από τον πόλεμο, κακώς δεν πολεμάει εκεί και τελικά κακώς δεν πεθαίνει εκεί. Μάθαμε ότι δεν γίνεται να γίνει κάτι άλλο, ότι η πολιτεία κάνει ό,τι μπορεί, ότι η Ε.Ε. δίνει χρήματα, ότι η πολιτεία συσκέπτεται, ότι η Ε.Ε. συσκέπτεται, ότι η Γερμανία – η τόσο γενναιόδωρη – αναστέλλει το Δουβλίνο ΙΙ για τους Σύριους πρόσφυγες. Μάθαμε ότι η Ε.Ε. έχει ευθύνη που δεν επιμερίζεται το «βάρος των προσφύγων», ότι η Ελλάδα δεν σηκώνει τόσους πρόσφυγες. Μάθαμε ότι το μεταναστευτικό πρόβλημα είναι στην κορυφή της προεκλογικής ατζέντας. Μάθαμε ότι δεν υπάρχουν μόνο καλοί Σύριοι πρόσφυγες, πρέπει να είμαστε προσεκτικοί, μέσα στον πανικό, θα βρούμε και τζιχαντιστές, τρομοκράτες και απλούς μετανάστες που φεύγουν από χώρες που το ποσοστό της εξαθλίωσης δεν έχει κερδίσει την συμπάθειά μας. Μάθαμε και τι δεν μάθαμε.

Λένε ότι δεν μπορεί να γίνει κάτι άλλο, πρέπει η ευρωπαϊκή πολιτική να αλλάξει. Δεν μπορεί μέχρι τότε να γίνει κάτι άλλο. Αλλά ας μη συζητάμε για το τι δεν μπορεί να γίνει. Ας δούμε τι μπορεί και τι γίνεται.

Στην Αυστρία γίνεται να πεθαίνουν άνθρωποι στοιβαγμένοι στην καρότσα ενός φορτηγού. Στην Ελλάδα και την Τουρκία γίνεται να πεθαίνουν παιδιά στα κύματα. Στην Ειδομένη γίνεται πρόσφυγες πολέμου, γυναίκες, παιδιά, γέροι, να τρώνε ξύλο και χημικά από

τα σώματα ασφαλείας. Στην Ουγγαρία γίνεται να λέγονται ψέματα για τους προορισμούς τρένων και να μεταφέρονται άνθρωποι σε στρατόπεδα χωρίς να το ξέρουν. Γενικά, γίνεται να καταγράφονται οι πρόσφυγες με νούμερα στα χέρια τους, γίνεται να κλείνονται σε κλουβιά και γίνεται να τους πετάνε, στην κυριολεξία, οι ένστολοι φαγητό.

Όλα αυτά και ακόμη περισσότερα βρίσκονται στο πεδίο του εφικτού, του πραγματοποιήσιμου. Όλα αυτά συμβαίνουν σήμερα, συμβαίνουν συνέχεια, συμβαίνουν κανονικά. Όλα αυτά βρίσκονται εντός του πλαισίου που επιτρέπουν οι νόμοι και οι κανονισμοί. Αυτά μπορείς να τα παρακολουθείς στις ειδήσεις, μπορείς να τα παρακολουθείς από κοντά και μπορείς να τα συζητάς λέγοντας ότι πρέπει να αλλάξει η πολιτική της ευρωπαϊκής ένωσης. Πάντως μπορούν να γίνονται, το επιτρέπει το θεσμικό πλαίσιο.

Αυτό που δεν μπορείς να κάνεις είναι να μιλάς για ανοιχτά σύνορα, για χαρτιά σε όλους τους μετανάστες, για φιλοξενία και βοήθεια. Αυτά είναι τρέλες και λαϊκισμοί, βρίσκονται στη σφαίρα του αδύνατου και του μη συμβατού με την πραγματικότητα.

Υπάρχει λοιπόν κάτι που κάνει τον κόσμο να συμφωνεί στο θάνατο (με ισχυρές δόσεις συγκίνησης βέβαια) ως αναγκαίο παρεπόμενο μιας συνθήκης, αλλά δεν του επιτρέπει να φανταστεί μια ζωή με ελεύθερο δικαίωμα μετακίνησης. Ο θάνατος και το ξύλο από τους ένστολους είναι κάτι που μπορούμε να καταλάβουμε, κάτι το οποίο δεχόμαστε με αντάλλαγμα να μη γεμίσουν οι πλατείες μας ξένους.

Σ' αυτό το πλαίσιο το με ένα τρόπο γνωστό και αποδεκτό, σχεδόν από όλους, η ελληνική και ευρωπαϊκή αριστερά καταγγέλλει κυρίως με δελτία τύπου. Αδυνατεί να αντιληφθεί τη σημασία του ζητήματος, αδυνατεί να το αναγνωρίσει ως σημαντικό. Αδυνατεί για παράδειγμα να το συγκρίνει με την ψήφιση ενός μεσοπρόθεσμου, γιατί αν το έκανε προφανώς θα είχε κάνει κάποιες κινήσεις. Είναι προφανές όμως ότι το ζήτημα το έχει ερμηνεύσει – στην πράξη, πέρα απ' τα πάντα εύστοχα κείμενα ερμηνείας και ανάλυσης – ως ένα ζήτημα ανθρωπιστικής κρίσης και διαχείρισης κοινοτικών προγραμμάτων. Δεν το βλέπει ως ένα ξεκάθαρα πολιτικό ζήτημα, αλλιώς θα θεωρούσε ότι μερικοί νεκροί άνθρωποι αξίζουν μια απεργία, μια άγρια σύγκρουση, μια μικρή κινητοποίηση, ένα κάτι τέλος πάντων, έστω μια πικετοφορία.

Αντιθέτως, η αριστερά (και κάθε φορά που λέω αριστερά γενικεύω το ξέρω) νιώθει άνετα να γεμίζει με αυτοπεποίθηση παρατηρώντας κινήσεις αλληλεγγύης, μαζέματα ρούχων και τροφίμων και αυτοσχέδιες συμπράξεις για την βοήθεια σε μετανάστες και πρόσφυγες. (είναι προφανές πάντως ότι σε αυτές τις κινήσεις συμμετέχουν μεμονωμένα άνθρωποι της αριστεράς, άλλο λέω όμως.)

Η αριστερά κάνει προεκλογικό αγώνα, έξυπνα σποτ και προσωπικά σόου. Η αριστερά μιλάει για την οικονομική πολιτική βάζοντας κάτω τα excel και απεραντολογεί για τη φύση και το μέλλον της Ευρώπης. Την ίδια ώρα αδυνατεί να δει τι συμβαίνει μπροστά στα μάτια μας.

Και όμως η μεγαλύτερη αντιπολίτευση και αντίσταση στον μονόδρομο (όχι μόνο τον ευρωπαϊκό ή τον οικονομικό) ήταν αυτό που συνέβη στο Πεδίον του Άρεως. Γιατί η βοήθεια προς τους μετανάστες είναι σπουδαία, αλλά δεν αρκεί, αλλιώς ας αναλάβουν οι ΜΚΟ και η πολιτεία (άμα αυτή η τελευταία συνεδριάσει, βρει πόρους, πείσει τον δήμαρχο ότι είναι άνθρωποι και όχι βρωμιά αυτό που γεμίζει τις πλατείες κλπ). Το πρόβλημα δεν περιλαμβάνει μόνο την πρακτική παροχή βοήθειας στους μετανάστες, αν και αυτό είναι το πρωτεύον. Το πρόβλημα περιλαμβάνει και την κατανόηση ότι αυτό που συμβαίνει δεν είναι ένα σκέτο «κοινωνικό φαινόμενο», αλλά και το αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών, η πρακτική συνέχεια της κυρίαρχης ιδεολογίας.

Ο μονόδρομος που έχει κυριαρχήσει στις ζωές μας δεν σπάει λέγοντας μόνο «δραχμή» και όχι άλλες ΠΝΠ. Ο μονόδρομος έχει ως βασικό του περιεχόμενο τον ρατσισμό, τα κλειστά σύνορα, το μίσος για τον ξένο, την αδιαφορία για τον διπλανό, την ανελέητη εκμετάλλευση και τον τελευταίο καιρό και μια κάποια ιδέα μιας δυτικής πολιτισμικής ανωτερότητας που κινδυνεύει. Στο Πεδίον του Άρεως, το καλοκαίρι, ο μονόδρομος τέθηκε υπό αμφισβήτηση. Γιατί δεν έγινε αποδεκτό όχι μόνο ότι κάποιοι άνθρωποι πρέπει να αφεθούν στην τύχη τους, αλλά μ' ένα τρόπο δεν έγινε αποδεκτό και το στάτους που οι θεσμοί και οι οργανισμοί θέλουν να τους αποδώσουν. Δεν ψάχνουμε μόνο φαγητό και ρούχα για ταλαιπωρημένους και κυνηγημένους ανθρώπους, αλλά λέμε, χωρίς ενδοιασμούς, ότι η λύση δεν είναι κάποιο νομικό τερτίπι ή κάποια προσωρινή αναστολή της εφαρμογής μιας διεθνούς σύμβασης. Αναζητούμε ένα κίνημα που να μιλάει άλλη γλώσσα (χωρίς βέβαια να ξεχνάει την πραγματικότητα ή να αφήνει αχρησιμοποίητο κανένα εργαλείο).

Με άλλα λόγια, το πρόβλημα είναι ότι η αριστερά στην αγωνία της να μην κολλήσει στο κοινωνικό, αλλά να έχει λόγο στο πολιτικό (να κυβερνήσει, να μιλήσει για τα μεγάλα θέματα του νομίσματος), ξέχασε ότι όταν το πολιτικό απομένει μόνο του, είναι καταδικασμένο να μην είναι τίποτα περισσότερο από μια τηλεμαχία, μια μάχη ολογραμμάτων σε ζώνη prime time.

Η αριστερά λοιπόν αν νομίζει ότι ξεμπερδεύει επειδή λέει ότι δεν είναι σωστό να σκοτώνονται οι άνθρωποι είναι γελασμένη. Αν δεν μπορεί να μιλήσει εκτός πλαισίου, αν δεν μπορεί να δει ότι τη στιγμή που αυτό το καλοκαίρι συμβαίνει μία τέτοια καταστροφή, αυτή αδυνατεί ακόμη και να την ονομάσει, δεν έχει λόγο ύπαρξης. Αν δεν μπορεί αυτή τη στιγμή σε αυτές τις συνθήκες να πράξει, να επιχειρήσει τουλάχιστον να πράξει, τότε απλά ανήκει στη μεγάλη ομάδα των πολιτικών δυνάμεων που δεν κάνουν τίποτα άλλο παρά να διαχειρίζονται το θάνατο και τα κρατικά ταμεία.

Τώρα όμως είναι η ώρα της σύγκρουσης, όχι για το ενιαίο νόμισμα ή για την αναδιάρθρωση του χρέους, αλλά για το ίδιο το δικαίωμα στη ζωή.

«Να μην παρακαλάμε πια,
κανείς να μην παρακαλάει.

Να έχουμε.

Κύριε,

είμαι κάτι λιγότερο από μια σκουπιδοσακούλα»

Όλια Λαζαρίδου